

Alleen genade doet recht aan Gods wet **(Matteüs 5:17-18 – derde preek jaarthema 'wet en genade')**

*Liturgie zondagmorgen 3 januari 2010
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God
Gezang 139:1,2,3 (GK 30)
Gebed
Liedboek 21:3,5
Lezen: Matteüs 5:14-48 (is incl. wet)
Psalm 19:1,3
Tekst: Matteüs 5:17-18
Verkondiging
Psalm 67
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Gezang 64 (NG 37)
Zegen

Gemeente, geliefd door onze Heer Jezus Christus!

We zijn weer begonnen aan een nieuw jaar.

En een nieuw jaar, dat voelt vaak ook als: nieuwe kansen.

Vandaar ook de overvloed aan goede voornemens,
van 'stoppen met roken' tot 'meer tijd nemen voor je gezin'.

Maar een nieuw jaar is ergens ook weer heel betrekkelijk.

Het is niet meer dan een markering op de kalender.

Terwijl: waarom is het nu eigenlijk 2010?

De wereld bestaat echt al heel wat langer dan die ruim 2000 jaar.

Maar ga je 2010 jaar terug in de tijd, *dan kom je uit bij Jezus.*

En bij Hem begon er kennelijk pas écht iets nieuws.

Zó wezenlijk, dat we er nog steeds onze jaren naar dateren.

Eens, rond 930 vóór Jezus' komst,
brak er ook een nieuwe tijd aan, voor Gods volk.
Een oude koning stierf, een nieuwe koning kwam aan de macht.
En ook dat voelde als een heel duidelijk kantelpunt.
Daarom kwam men bij deze nieuwe koning met een verzoek:
zou u alstublieft niet zo streng willen zijn als uw vader?
"Uw vader heeft ons een zwaar juk opgelegd," zo zeiden ze.
"Maakt u onze taak nu minder zwaar, dan zullen wij u dienen." (1 Kon.12)
Maar wat doet deze nieuwe koning?
Hij doet er juist nog een flinke schep bovenop.
Het juk van het volk wordt alleen maar verzwaard.

Nou wordt onze jaartelling gelukkig niet gedateerd naar deze koning.
Rechabeam heette hij, en hij was de zoon van Salomo.
Maar is met de komst van Jezus niet iets vergelijkbaars aan de hand?
Een nieuwe periode, maar hoe blij kun je daarmee zijn?

Kijk, bij Salomo denken wij aan een periode van vrede en voorspoed.
Maar vergis je niet: het kostte ook wat,
en dat júk drukte kennelijk steeds zwaarder.

Nou, is dat nu bij Jezus niet eens te meer het geval?
Wat zegt Hij immers in onze tekst?
Reken maar niet dat ik gekomen ben
om het juk van de joodse leiders te verzachten.
Nee, Ik verwacht van jullie een gerechtigheid die nóg groter is.
Terwijl wat die van de mensen vroegen al bepaald niet misselijk was...
Dan zakt je de moed toch finaal in de schoenen, of niet?

Ja, wél als je het zó leest.
En heel gemakkelijk léés je het zo, ook de rest van deze Bergrede.
Maar klopt het ook?

Jezus zegt in onze tekst:

Ik ben niet gekomen om de wet af te schaffen,
máár... ja maar wát?

Om 'm aan te scherpen – zo vullen wij dan meteen in.

Maar nee, Jezus zegt: om 'm *te vervullen*.

Nou, waar denk je aan bij het woord 'vervullen', icm Jezus?

Denk je *dán* niet aan alle *beloftes* die God had gedaan?

En die door de komst van Jezus eindelijk worden gerealiseerd.

Gods belófte wordt heerlijk vervuld!

Ook de wet zet Jezus dus in het licht van Gods belofte.

Die Hijzelf nu tot vervulling komt brengen.

Maar *dán* hoef je ook geen water meer bij de wijn te doen.

Dan hoef je Gods wet niet meer haalbaar te maken,

zoals de schriftgeleerden en de Farizeeën dat deden.

En logisch ook, want anders red je het natuurlijk nooit.

Nee, maar Jezus redt het dus wel!

En *dús* kun je eindelijk weer eerlijk luisteren naar die wet,

zonder er ook maar een punt of komma van af te doen.

Hoort naar het woord van God.

Volmaakt is zijn gebod.

En dankzij Jezus geleidt het ons nu vast en veilig.

Het thema voor deze preek is daarom:

Alleen genade doet recht aan Gods wet.

Want kijk maar: 1. wie Jezus is,

2. wat Jezus doet,

3. welke weg Jezus wijst.

1. Alleen genade doet recht aan Gods wet – *Kijk maar wie Jezus is*

Hoe zou je eigenlijk op dat idee komen?

Dat Jezus gekomen is om de wet af te schaffen?

Jezus gaat er heel nadrukkelijk en uitvoerig op in, vanaf vers 17.

Dus kennelijk is dit niet zomaar uit de lucht gegrepen.

Maar waren er daadwerkelijk mensen die dit dachten.

Hoe dat zo?

Broeders en zusters, die gedachte kan alleen maar opkomen als Jezus niet te koop loopt met Gods wet, maar met Gods genade.

En dat is ook precies wat Matteüs tekent, vanaf 4:23.

Jezus trekt rond in heel Galilea, spreekt overal in de synagogen, en wat is zijn centrale boodschap, keer op keer?

“Hij verkondigde het goede nieuws van het koninkrijk.”

Talloos veel mensen trekt Hij aan, vers 25,

uit Galilea en Dekapolis, het noorden van het land,

maar ook uit Jeruzalem en Judea,

en zelfs uit het gebied aan de overkant van de Jordaan.

Oftewel: het hele volk loopt naar Hem uit.

Ja, want met woord en zeker ook met daad laat Jezus hen zien

dat er goed nieuws is, omdat Gods koninkrijk voor de deur staat.

Het is één en al genade, wat de klok slaat!

Kijk, dat alleen al zegt zoveel, gemeente.

Dat mensen het idee kunnen krijgen

dat bij Jezus de wet er niet meer toe doet.

Dat zegt iets over Hem!

Zó overvloedig deelt Jezus kennelijk Gods genade uit.

En Hij doet dat dan dus niet op een manier van:

...máár dan moet je er ook naar leven, hoor, denk er goed aan!

Er is een belofte, maar – pas op – er is ook een eis.

Zo zitten wij nogal gauw in elkaar.
Hoho, het gaat wel erg veel over genade, in de kerk.
Het moet nodig weer eens een keer over zonde gaan.

Maar zo is de Here Jezus dus niet.
Hij kan er niet genoeg van krijgen, om over genade te spreken.
En om die goedheid van God aan de mensen te laten zien.
Hij overláádt ze er echt mee.
Zó zelfs dat je zou denken:
de wet doet er voor Hem helemaal niet meer toe.
Dat risico neemt Jezus kennelijk voor lief.

En dat zie je later ook bij iemand als Paulus.
Dat hij zó vol is van Gods genade,
en van het feit dat we *niet* worden gered door de wet *maar* door Jezus,
dat allerlei mensen gaan roepen:
o, dat is makkelijk zeg, dus nu kunnen we lekker gaan zondigen,
het maakt kennelijk niet uit,
het is immers allemaal genade! (Rom.6:15)

Ja, dat risico loop je, als je het hebt over Gods goedheid.
En dan denkt u misschien: maar wees dan ook wat voorzichtiger,
en nuanceer dan ook wat meer wat je zegt,
laat zien dat er twee kanten aan zitten, en zo...
Maar daar heb je het nu precies: er *zitten* geen twee kanten aan.
Het begint met genade, en het eindigt met genade.
De enige vraag is of je je aan die genade overgeeft.
Maar die genade zelf kun je niet nuanceren.
Er zitten namelijk geen grenzen aan de goedheid van onze God!

Ook *de wet* is dus niet zo'n grens.
Sterker nog: als je Jezus hoort over Gods genade, of later Paulus,

dan zou je zomaar het idee krijgen dat zij de wet hebben afgeschaft.
Zó ver gaat dat.

Broeders en zusters, hebt u Gods genade al echt leren kennen?
Zó dat u echt volop geniet van wie Jezus is?
En zo niet, zou dat dan ook kunnen komen
omdat er toch nog steeds ergens in je een rood lampje brandt:
ja, maar er is ook de wet...
Kan juist de wet je misschien ook belemmeren
om je volledig over te geven aan Gods genade?

Waarom laat Jezus zó royaal Gods goedheid aan de mensen zien?
Omdat Hij maar één ding wil.
Namelijk dat wij zullen ontdekken dat God zó is, en niet anders.

Dat is ook wat Hij van zijn leerlingen verwacht, in 5:16:
Jullie licht moet schijnen voor de mensen,
opdat ze jullie goede daden zien en...
eer bewijzen aan je hemelse Vader.
Wat is deze God toch goed, onvoorstelbaar!
Dáár is Jezus op uit.
Dat typeert helemaal wie Jezus is.

2. Alleen genade doet recht aan Gods wet – *Kijk maar wat Jezus doet*

Ja, want toch klinken die woorden:
denk niet dat Ik gekomen ben om de wet af te schaffen.
Hoe je het ook wendt of keert,
maar dan komt Jezus dus tóch weer met de wet aan!

Inderdaad, maar hoe?

Jezus komt om die wet zélf tot vervulling te brengen.

En ik zei al: bij vervulling denken wij, terecht, aan Gods beloften.

We hebben net de Kersttijd weer achter de rug.

En juist dat is zo'n periode waarin we er heel erg bij stilstaan.

Allerlei teksten uit het Oude Testament komen tot leven.

Wat de profeten hebben voorspeld, dat gaat gebeuren nu Jezus er is.

Maar dat geldt dan niet alleen voor de profeten,

dat geldt nu ook precies netzo voor de wet.

Heel Gods wet blijft van kracht, tot op de punt en de komma,

totdat alles gebeurd zal zijn.

Ook daarvoor stelt Jezus zich garant!

Hebt u zó al wel eens geluisterd naar de wet, broeders en zusters?

Op een manier van: wow, dit gaat Jezus allemaal realiseren.

God rust niet voordat al die geboden werkelijkheid zijn geworden.

Geheid, dan luister je echt op een totaal andere manier!

Dan ben je juist blij

dat Jezus veel verder gaat dan de schriftgeleerden en de Farizeeën.

En dat Hij wil dat onze gerechtigheid groter is dan die van hen.

Als Jezus dat allemaal gaat realiseren, graag!

Dan niet alleen ons gedrag,

maar onze hele houding,

ja ons hele hart!

Want om eerlijk te zijn lost het natuurlijk niets op

dat we elkaar hier in de kerk niet letterlijk vermoorden.

Dan kan de sfeer even goed wel om te snijden zijn.

En spreekt juist uit hele kleine dingen zomaar één brok negativiteit.

En om eerlijk te zijn lost het natuurlijk niets op
wanneer je niet letterlijk in bed duikt bij een ander dan je eigen partner.
Dan is je huwelijk soms nog net zo goed wel om te huilen.
En treft het je recht in je hart
als je partner tegenover een ander ineens wel heel erg aardig kan doen.

En ga zo maar door!

Lees Matteüs 5 vanaf vers 21 nu eens in dat perspectief.

Dat Jezus zegt: hier ga ik wat aan doen!

Daarvoor ben Ik gekomen, om recht te doen aan Gods wet.

Nooit meer iemand die in woede tekeer gaat tegen zijn medemens.

Nooit meer iemand die met verkeerde ogen kijkt naar een vrouw.

Nooit meer iemand die 'ja' zegt, maar 'nee' bedoelt.

Nooit meer een met gelijke munt terugbetalen.

Nee, zegt Jezus, Ik ga voor een samenleving

waarin het kwade wordt overwonnen door het goede.

Raakt dat niet aan een heel diep verlangen?

Echte gerechtigheid.

Echt goed zijn voor elkaar, ja voor iedereen.

Ja, is dit niet precies waarom Jezus al die mensen naar zich toetrok?

Dat Hij dit in praktijk bracht!

Dat Hij het dus niet van anderen eiste,
maar het in zijn eigen leven liet zien.

Ik breng het tot vervulling, zegt Hij.

Daar ben Ik voor gekomen.

En van daaruit gaat de Here Jezus het ook doen in ons.

God rust niet voordat de hele wet, zoals Jezus die heeft volbracht,
nu ook zichtbaar zal worden in ieder die bij Jezus hoort.

Kijkt u eens met me mee verderop in het NT, in Romeinen 8:3-4:

“Waartoe de wet niet in staat was, dat heeft God tot stand gebracht. Vanwege de zonde stuurde hij zijn eigen Zoon in dit zondige bestaan; zo heeft Hij – de Here Jezus dus – in dit bestaan met de zonde afgerekend *opdat in ons wordt volbracht wat de wet van ons eist.*”

En daar stond in de vorige vertaling:

opdat de eis der wet *vervuld* zou worden in ons.

Daar hebt u weer datzelfde woord als in onze tekst.

Jezus is dus gekomen om de wet te vervullen.

Allereerst in zichzelf. Volmaakt heeft Hij op aarde geleefd naar Gods wet.

Maar van daaruit doet Hij het nu ook in ons.

Hij. Niet wij.

Ik ga dat doen, zegt Hij, ook in jouw leven, in uw leven.

Nou, klinkt dat nog als een hard juk?

Nee, dit klinkt nu echt als goed nieuws.

Het begint bij Gods genade, maar het eindigt dus ook bij Gods genade.

En blader dan nog even verder door, naar 2 Petrus 3.

Een bekend gedeelte wat vaak rond de jaarwisseling wordt bepreekt.

Omdat het gaat over de wederkomst, en de tijd daar naartoe.

Maar dan vraag ik uw aandacht nu vooral even voor vers 13.

“Maar wij vertrouwen op Gods belofte

en zien uit naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde,
waar gerechtigheid woont.”

Ziet u?

Die overvloedige gerechtigheid waar Jezus het over heeft in Matteüs 5,
die zal straks bepalend zijn voor de hele wereld.

Dan zullen hemel en aarde vergaan.

Omdat dan echt elke jota en tittel van de wet is vervuld.

En er een compleet nieuwe wereld komt, *vól* met deze gerechtigheid.

En opnieuw: dit is Gods belófte, zegt Petrus.

Wij maken geen betere wereld, dat doet *Hij*.

En voor die betere wereld begint Hij vandaag bij onszelf.

Inderdaad: alleen genade doet recht aan Gods wet.

Kijk maar wie Jezus is: vol van genade.

Kijk maar wat Jezus doet: Hij vervult Gods wet.

3. Alleen genade doet recht aan Gods wet – *Kijk maar welke weg Jezus wijst*

En nu gaan we naar het laatste.

Kijk maar welke weg Jezus wijst.

Ja? Daar zijn we wel benieuwd naar.

Want mooi hoor, dat Jezus dit vervult in ons leven.

Maar kunnen we dan gewoon onze armen over elkaar doen,
en afwachten tot er wat gebeurt?

Laten we nog even blijven bij 2 Petrus 3.

Dan moet u eens lezen wat er volgt pal op dat vers van zopas.

Pal daarop zegt Petrus dan in vers 14:

“Omdat u hiernaar uitziet, geliefde broeders en zusters,
moet u zich inspannen om smetteloos, onberispelijk en in vrede door hem
te worden aangetroffen.”

Dus nee, je kunt nu niet met de armen over elkaar blijven zitten.

En ja, er wordt wel degelijk inspanning van ons gevraagd.

Maar welke inspanning?

Dan moet je even doorlezen in die laatste verzen van 2 Petrus 3.

Waar Petrus eerst even uitwijdt

over het feit dat God nog steeds geduld heeft.

En zegt dat Paulus daar ook al over geschreven heeft.

Met het risico dat mensen ermee aan de haal gaan (halverwege vs 16).

Bijv. wat ik eerder al noemde:

o, dus dan kun je wel doorgaan met zondigen,

want het is toch allemaal genade...

Nee, zegt Petrus dan in vers 17, wees op je hoede,

laat je daar niet door meeslepen,

want dan kom je op de dwaalwegen van wettelozen.

Dán beland je inderdaad in een leven waarin Gods wet is afgeschaft.

Maar wat dan wel?

Dan toch maar heel hard aan de slag, met die *wet*?

Nee, vers 18: groei in de *genade*!

Juist met het oog op die wet van God

moet je je dus koesteren in Zijn gulle goedheid.

Je daar helemaal aan overgeven.

Groei in de genade...

en in de kennis van onze Heer en redder Jezus Christus.

Blijf dus ook heel dicht bij de Here Jezus.

Hij is immers je redder.

Hij gaat Gods wet immers ook in jouw leven vervullen.

Dat heeft Hij beloofd!

Blijf dicht bij Jezus.

Dán blijf je dicht bij Gods wet.

Dat is de grootste inspanning die er van ons wordt gevraagd.

Daar begint het,

en als het daar niet begint, dan kun je voor de rest wel ophouden.

Maar als het daar wél begint, dan kun je ook gaan doen wat Hij zegt.

Omdat *Jezus* de wet komt vervullen,

kun *jij* die wet gaan onderhouden.

Nee, niet dat je nu ineens volmaakt wordt, al vóór de jongste dag.
Maar wel dat je heel concreet goede dingen gaat doen.
Dingen waarin mensen iets herkennen van God.
En waarin ze proeven: wat is die God van jullie toch goed!

Dat proeven ze niet
als je heel hard zelf bezig bent te presteren voor God.
Dan proeven ze eerder het tegendeel!

Recht doe je alleen aan Gods wet vanuit Zijn genade.
Als je dus in alle ontspannenheid, zonder enige kramp, bezig gaat
om te zoeken naar alles wat God fijn vindt,
en waarmee je je naaste goed kunt doen.

Reken erop dat God je dán royaal zal zegenen, ook in 2010.
Dan zal Hij je zegenen met de vruchten van Zijn liefde.
Daarvoor staat Jezus garant!

Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer,
17 december 2009